

Årsplan

Skjebstad barnehage

2023-24

Fra 1 August 2023 til 31 Juli 2024

Barnehager i Lindesnes kommune

Lek og læring i et trygt og godt barnehagemiljø

Fastsatt av samarbeidsutvalget 13. juni 2023

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	1
<i>Rammeplanen om årsplan</i>	2
Vår barnehage.....	2
Presentasjon av barnehagen	2
Ny i barnehagen	2
Retningslinjer ved sykdom	3
Overgang barnehage – SFO/ skole	4
Våre felles verdier	5
Den autoritative voksenstilen	5
Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen	6
Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune.....	6
Hovedsatsingsområder i vår barnehage	7
Tverrfaglig samarbeid	8
Samarbeid mellom hjem og barnehage	8
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest.....	8
Barn og barndom	8
Lek /læring	8
Demokrati og barns medvirkning.....	9
Kommunikasjon og språk	10
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	11
Bærekraftig utvikling	13
Livsmestring og helse	14
Psykososialt barnehagemiljø	15
Inkluderende barnehagemiljø	15
Vurdering og veien videre	16
Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester	20
Planleggingsdager for barnehageåret 2021 - 2022	20
Tips til ressurser og verktøy for personalet	21

Rammeplanen om årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasning til pedagogisk praksis.

Vår barnehage

Skjebstad barnehage er en kommunal barnehage i Lindesnes kommune. Vi har tre avdelinger og for barnehageåret 2023-2024 vil de se slik ut:

Marihøna: 9 barn i alderen 0-3 år

Edderkoppen: 9 barn i alderen 0-3 år

Maurtua: 30 barn i alderen 3-6 år

Vedtekter for kommunale barnehager finner du på [her](#).

Presentasjon av barnehagen

Besøksadresse: Rundveien 11, 4513 Mandal

Postadresse: Nordre Heddeland 26, 4534 Marnardal

Telefonnummer:

382 62 724   Kontor

916 92 661   Edderkoppen

916 92 662   Marihøna

916 92 660   Maurtua

e-post: nina.kristoffersen@lindesnes.kommune.no   Hjemmeside: www.skjebstadbarnehage.no

Oversikt over ansatte og deres kontaktinformasjon finnes på barnehagens hjemmeside www.skjebstadbarnehage.no

Ny i barnehagen

Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Starten i barnehagen er spesielt viktig, og barna må bli trygge på oss som jobber her. For å styrke og sikre det arbeidet, jobber vi mye med voksenrollen og bevisstheten rundt hvorfor det å trygge barna er så viktig. Det er avgjørende at de ansatte er tilgjengelig og sammen med barna i ulike situasjoner, og vi skal se hvert enkelt barn.

Tilvenningen hos oss varer i fem dager, og foreldrene er aktivt med i den perioden. Slik er foreldrene med på å trygge barna i den nye tilværelsen, og vår erfaring med en foreldreaktiv oppstart er at barna får en bedre start

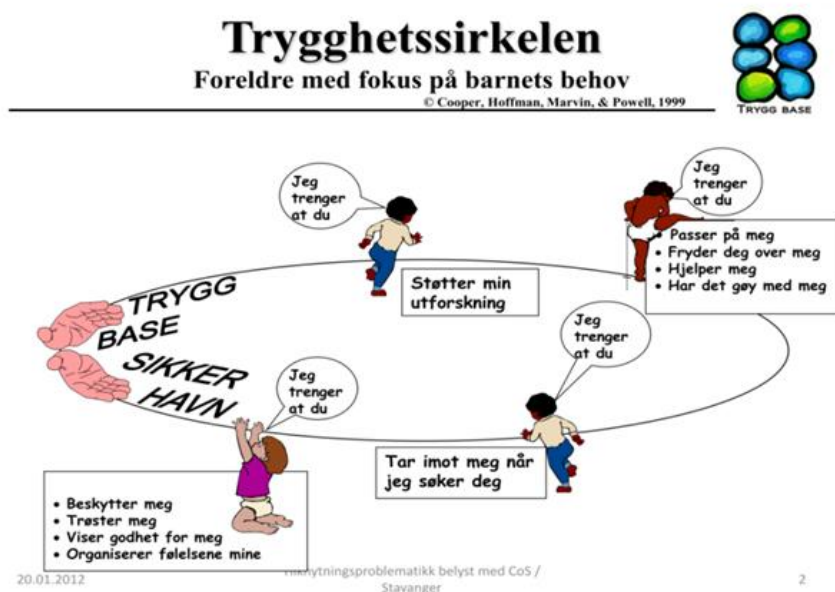

på barnehagelivet. De blir raskere trygge ved at vi samarbeider med hjemmet, og investerer mer tid i tilvenningen.

I barnehagen legger vi opp til at hvert barn får primærkontakter. De følger foreldrenes rutiner sammen med barnet, og blir kjent med deres vaner. Målet er at barnet og foreldrene har en trygg voksen nær den første tiden, og etter hvert som barnet trygges utvides kretsen.

Vi har et felles foreldremøte i forkant av barnehagestart. Her går vi gjennom innholdet i de fem tilvenningsdagene og poengterer viktigheten med å investere i oppstarten til de små.

I bevisstgjøringen hos både foreldre og ansatte i dette arbeidet bruker vi trygghets sirkelen:

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Vi har erfart at et tidlig samarbeid mellom avdelingene er helt nødvendig, for at barn og foreldre skal føle seg trygge og ivaretatt. Vi begynner så smått like etter nyttår, med at noen barn (dette rulleres) alltid er med når vi hjelper hverandre under møteavvikling. Fra påske har vi mer fast opplegg, da går vi på turer sammen og er fast på besøk på aktuell avdeling. Alt skjer på barnas premisser og i deres tempo, og vi øker på etter hvert som vi ser at de er klare for det. Dette gjør vi i grupper, og det er alltid en kjent voksen med.

Trygghet er en viktig del av denne prosessen, og det vi sammen med foreldre kan gjøre for barnet, er å skape trygghet og forutsigbarhet. Vi prater mye med barna om at de snart skal bytte avdeling, slik at de skal bli så godt forberedt som mulig, og slik at vi kan ta tak i det de er opptatt av omkring dette.

Vi har felles uteplass, og felles utetid, og det er en fin arena til å bli kjent på tvers av avdelingene. Slik kan også foreldrene få treffe voksne fra den nye avdelingen, som dermed blir kjente ansikter. På vårens foreldresamtaler prater vi om overgangen til ny avdeling, om forventninger og om barnas behov, samt gir dem innføring i nye rutiner. Dette vil være med på å trygge foreldrene, og som vi vet; trygge foreldre gir trygge barn. Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

Retningslinjer ved sykdom

Se link Helsenorge.no: [Når barn bør være hjemme fra barnehagen](#)

Overgang barnehage – SFO/ skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Foreldre, barn, barnehage og skole samarbeider for å skape en god overgang. For at barnet skal få en god start i skolen, er det viktig at skolen får opplysninger om det enkelte barns behov og utvikling. Våre rutiner for informasjon til skolen innebærer bl.a. at vi fyller ut SKOLESTARTSKJEMA sammen med foresatte og barn som da blir sendt videre til skolen.

Vi i Skjebstad barnehage har en egen førskolegruppe. I det siste året før skolestart har vi en fast turdag i uka, vi har vanntilvenning/ svømmekurs, 10 ganger en formiddag pr. uke, og vi har en fast førskolegruppedag. Vi avslutter med overnattingstur for avgangsgruppa i juni måned.

Besøk til SFO og skolen flere ganger siste halvår før skolestart. Vi treffer «gamle kjente» i skolegården, og her oppstår det ofte fin og god kontakt.

Når det gjelder siste året er vi bl.a. innom ulike tema som: Språkleker, Naturfag & eksperimentering, Geometri & matematikkstimulering, Antall, mengde & begreper, Spillgrupper, Førstehjelpskurs, IKT, Sang- & ringleker, vi lager mat og vi baker.

Målene vi har satt oss er:

- Barn og voksen hilser på hverandre med et godt blikk.
- Vi har det gøy.
- Kjenne hverandre godt med tanke på skolestart.
- Samarbeide.
- Grunnleggende språk og matematikklæring/stimulering.
- Motorisk stimulering.
- Konsentrasjon og utholdenhet.
- Motta og utføre beskjeder.

Vi bruker bl.a. verktøy som:

- **Snakkepakken:** Det er et pedagogisk opplegg rettet mot språk og begrepslære. Den inneholder spill, puslespill, dukker og veiledningsbøker for den voksne.
- **Språksprell:** Det inneholder metodiske språkleker for barn fra 4-6 år. Målet er å stimulere barnas språklige, og spesielt den fonologiske bevisstheten. Barna vil da få en mer språklig felles plattform, og de stiller med mer like forutsetninger. Barna vil også stå sterkere med tanke på skriftspråket ved skolestart.

Barnehagens formål og innhold (§ 1 i Barnehageloven)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

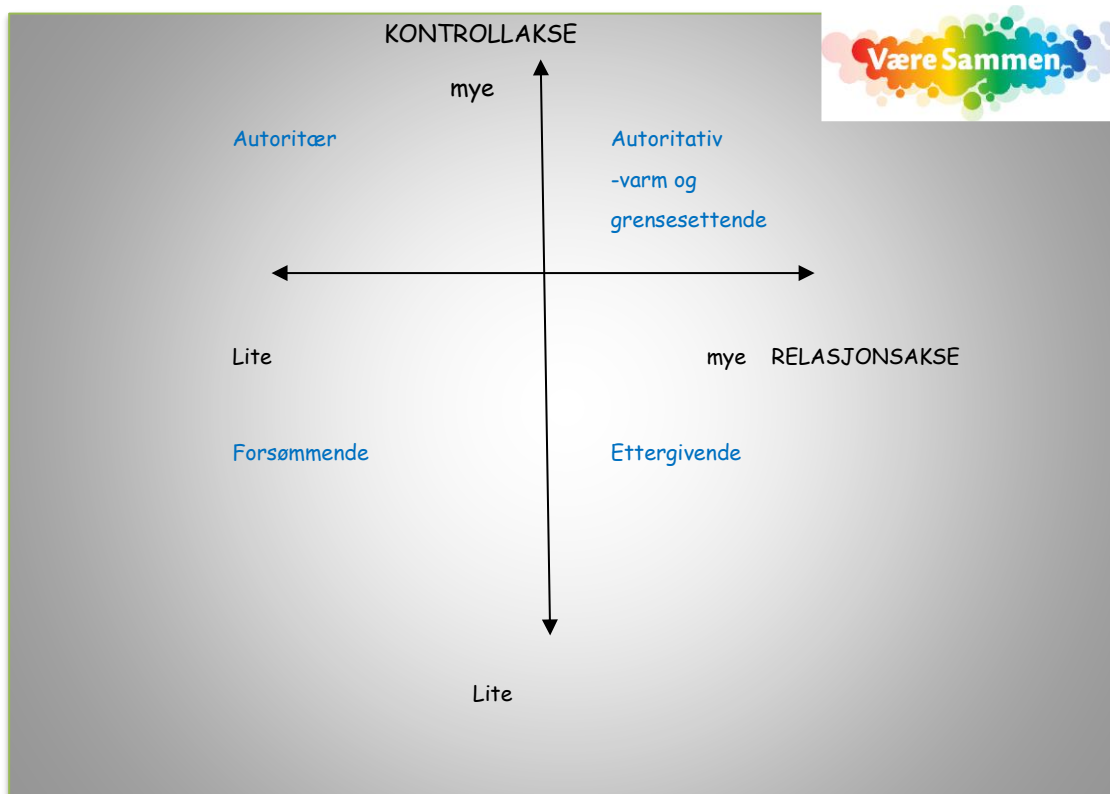
Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for felleskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Våre felles verdier

Barna i barnehagene i Lindesnes kommune skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være, hvor de får leke, lære og blir møtt med respekt og tillit. Personalet jobber kontinuerlig med utvikling av barnehagens kvalitet ved å sette av tid til refleksjon over egen praksis og gjennom ulike kompetansehevende tiltak.

Den autoritative voksenstilen

Fra kommuneplanen for Lindesnes kommune, Bedre sammen

- *Våre innbyggere er godt rustet for utdanning og arbeidsliv. Barnehage er en mestringsarena for alle.*
  - *Vi utvikler systemer slik at alle barn får brukt sitt talent og læringspotensial.*
  - *Vi vektlegger skapende arbeidsmåter, som entreprenørskap i barnehage og skole.*
- *Lindesnes kommune har en sunn økonomi og en robust organisasjon.*
  - *Vi utvikler rause ledere som gir rom for nytenkning og handlekraft, som involverer og motiverer og skaper resultater gjennom trygge medarbeidere.*
  - *Vi styrker digitale ferdigheter blant ansatte og innbyggere, og bruker teknologi for å forenkle og forbedre arbeidsprosesser og samhandling på tvers.*
- *Alle som kan, deltar i yrkeslivet, og vi har økt andel som er i lønnet arbeid.*
  - *Vi øker antall læreplasser innen utdanninger hvor det er behov for arbeidskraft.*
  - *Vi tilrettelegger for at mennesker kan få brukt sin arbeidsevne ved behov for redusert stilling.*
- *Barn har en trygg oppvekst som gjør dem rustet til å mestre livet.*
  - *Barn medvirker aktivt i sin hverdag*
  - *Vi legger til rette for at alle barn og unge trives i et godt og inkluderende miljø*
  - *Vi avdekker barns behov for støtte og hjelp tidlig, og det følges opp*
  - *Vi øker vår kompetanse på barn og unges digitale liv, for å forstå mulighetene dette gir og forebygge uønskede hendelser.*

Felles satsningsområder for oppvekst i Lindesnes kommune

Hovedsatsingene i oppvekst sees i sammenheng med Regionplan Agder2030, Kommuneplanen «Bedre sammen 2020-2032», Rammeplan for barnehager og Regional strategi for kompetanseutvikling i barnehagene (ReKomp). På bakgrunn av vedtatt kommuneplan og planstrategi i Lindesnes kommune vil det bli utarbeidet en felles kompetanseutviklingsplan for kommunen.

- Digitalisering
  - Mål:
    - Økt effektivitet og kvalitet i ledelse og forvaltning
    - Mer læring og økt inkludering for barn og unge
    - Oppdatert og fremtidsrettet kunnskap, kompetanse og kunnskapshåndtering
    - Helhet og sammenheng i opplæringsløpet
    - God og åpen kommunikasjon og kunnskapsoverføring mellom barn og unge, foresatte, barnehage, skole og det tverrfaglige kompetansemiljøet
  - For barnehagene våre kan det eks bety at vi oppgraderer det digitale utstyret vårt, og vi får økt digital kompetanse i personalgruppa.
- Entreprenørskap
  - Mål:
    - Utvikle barn og ungdoms kreativitet, skaperglede og mestringstro
    - Gi barn og ungdom forståelse for betydningen av verdiskapning og nyskapning i arbeidslivet
    - Fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
    - Styrke samhandling i lokalsamfunnet mellom næringslivet- og arbeidslivet og barnehagene og skolene
  - For barnehagene våre kan det eks bety at vi samarbeider med eks SKAP folkehøyskole, noen barnehager er «Livsglede barnehager» og andre har et tett samarbeid med det lokale næringslivet.

- Inkludering
  - Mål:
    - Alle barn og unge i Lindesnes skal ha et opplæringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring
    - Alle barn og unge i Lindesnes opplever mestring på trygge og gode leke og læringsarenaer
    - Alle barnehager og skoler i Lindesnes arbeider helhetlig og systematisk med utvikling av godt foreldresamarbeid og utvikling av gode nærmiljøer
  - For våre barnehager kan det eks bety at vi har et høyt fokus på voksenrollen til den ansatte, vi er opptatt av mangfold og vi jobber bevisst mot krenkelser.
- Språk, lesing og skriving
  - Mål:
    - Det er bibliotek og utlån av bøker i alle barnehager.
    - Alle barn blir lest høyt for hver dag i barnehagen.
    - Det er et spennende leseprosjekt i barnehagen hvert år.
  - For våre barnehager kan det eks bety at vi bruker dialogisk lesing som metode.

Hovedsatsingsområder i vår barnehage.

Satsningsområdet og profilen vår er Kropp, bevegelse, mat og helse: **Aktive barn er glade barn!** Personalet er kurset i uteliv og tur, og vi har ansatte som er naturloser. Alle ansatte har tatt et nettkurs hos opplysningskontoret for frukt og grønt, og vi har utarbeidet en meny med mye fisk og vegetar.

Målet er at barna skal være fysiske aktive hver dag, og vi skal ha ulike aktiviteter sammen med barna hver dag i løpet av barnehageåret. I løpet av barnets tid i barnehagen skal barna:

- Ha vanntilvenning i svømmehall
- Ha førstehjelpskurs
- Bli kjent med og prøvd ut ulike idrettsgrener
- Ha friidrett og tatt del i Idrettsdagen
- Bli kjent med MiniRøris
- Lære sang- og ringleker
- Ha sykkelaktiviteter
- Vite om hva som er sunn mat og være aktiv med i matlaging
- Være ordensbarn: ta del i praktiske oppgaver på avdelingen
- Ha musikk- og bevegelesleker både i samlinger ute og inne
- Ha formingsaktiviteter ute og inne
- Lære om kroppen
- Bli møtt med og lære å gi god berøring
- Være med på Ski- og akedag
- Være med i arbeid i barnehagens kjøkkenhage

Vi startet våren 2022 med et utviklingsarbeid innenfor Rammepansområdet «**Fremme vennskap og fellesskap**». Dette i regi av ReKomp som tidligere er nevnt.

Skjebstad Barnehage jobber aktivt for at alle barn skal føle seg som en del av fellesskapet. At alle barn i barnehagen har minst en venn å leke med og som de føler vil leke med seg. Alle barna i barnehagen skal bli sett og hørt. Personalet vil jobbe med dette området på mange ulike plan og i mange år fremover.

Tverrfaglig samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn er nå samlokalisert i Familiens hus, der man treffer helsesykepleier, familieterapeut, psykolog, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er, ifølge barnekonvensjonen og barneloven, foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan. [Rammeplanen om samarbeid mellom hjem og barnehage.](#)

Det finnes et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehagen - [fub](#)

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil, som en hovedregel, bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Lek /læring

Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med rammeplanens fagområder. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Rammeplanen [om fagområdene.](#)

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen. Lek og læring i barnehagen foregår både ute og inne, -både analogt og digitalt. Fra Rammeplanen [Om barnehagens digitale praksis](#)

Slik vil barnehagen benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring:

- Lydbok
- Pedagogiske spill på nettbrett
- Filmer/ musikk på lerret/pc innenfor tema på halvårsplanen og barnas interesser

- Lydlotto
- Danselek inne og ute
- Innhenting av kunnskap
- Delta på kopiering, printe ut fra pc/nettbrett, laminering eller makulering
- «Blåfjell kino» eller annen julekalender i desember.
- Daglig dialog - Bilder fra opplevelser, øyeblikk og uken som har vært.

Punkter for egenvurdering

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- *Barna tar egne bilder på tur*
- *Bruke nettbrett sammen med en voksen*

Eksempel

Her er et eksempel på en leksituasjon der verdiene i rammeplanen kommer til syne:

Vi sitter ved bordet og spiser. Barna ønsker å leke Dyreleken. Alle sier navnet på et dyr en etter en. Leken er sånn at man kan ikke si samme dyr som de andre har sagt. Når den voksne plutselig sier lemur, ser barna spørrende på den voksne og lurer på hvordan det dyret ser ut. Da henter vi mobilen og viser hvordan en lemur ser ut. Og et barn forteller om at det dyret har han sett i dyreparken.

Demokrati og barns medvirkning

Barnehagen skal fremme danning og læring. Med danning mener vi livslang læring der de voksne møter barna åpent og undrende, og barna opplever at de er likeverdige og aktive parter. I framtiden trenger vi mennesker som er delaktige, ansvarlige, kreative og reflekterte.

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som selvstendige mennesker. Uavhengig av alder og forutsetninger, skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen om [demokrati](#), om [barns medvirkning](#) og om [læring](#)

Punkter for egenvurdering

For vurdering av måloppnåelse og som grunnlag for refleksjon over egen praksis, har vi prioritert å se etter disse punktene:

Barna som går i Skjebstad barnehage skal vite at de er viktige, og at vi voksne lytter til deres ideer og meninger. Vi tar dem med på prosesser, fra ideer til gjennomføring. Vi legger til rette for reelle valg. Det er ikke alt vi kan gjennomføre, men barna skal likevel føle seg verdsatte og hørt.

Her er eksempler på hvordan demokrati og barns medvirkning kan komme til syne i barnehagen:

Grunnholdningen til personalet er at alle barn skal få mulighet til innflytelse på egen hverdag. Alle skal kjenne følelse av egenverdi og kunne samhandle med andre.

Vi lager rammer som sikrer at alle får rullert på å være med på forskjellige aktiviteter. Maurtuas mat-grupper. I mat-gruppen er det barna som bestemmer hva måltidet skal være, med veiledning fra en voksen på rammene barnehagen har. Barna er ukens hjelper på rullering, de ordner i kjøkkenhagen og rydder på uteområdet.

Eksempel på demokrati og barns medvirkning:

Barnehagen har årlig en sommerfest. På denne sommerfesten har vi et spesielt fokus på førskolebarna. Førskolebarna blir derfor spurt hvordan de kan tenke seg at sommerfesten skal inneholde. De får velge sanger, aktiviteter osv.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Ukas hjelper.
- Matgledegrupper.

«Være sammen» er et godt innarbeidet anti mobbeprogram. Våre fokusområder innenfor programmet er å blant annet å sette ord på følelser, å vente på tur. Vi hjelper barna med å dele og å lære barna å brette tøy og holde orden på egne plass.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling, i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Rammeplanen om [kommunikasjon og språk](#).

I vår barnehage har vi et inspirerende og innbydende språkskap. Skapet er plassert strategisk i personalgangen, der alle tre avdelingene har tilgang til utstyret. Skapet inneholder bøker, eventyr og visuelt materiell som skal brukes sammen med barna i samlinger, hviling eller i språkgrupper. Vi har små esker der vi oppbevarer figurene til ulike kjente eventyr. Barn lærer bedre ved å få eventyropplevelsen både visuelt og verbalt. Etter at barna er blitt fortalt eventyret flere ganger, kan barna selv gjenfortelle og leke med konkretene. Dette øker den språklige bevisstheten og begrepene blir implementert hos barnet. Språkskapet inneholder bøker for barn fra 0 - 6 år. Bøkene handler om eventyr, følelser og temaer barna er innom gjennom et barnehage liv.

Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap, og den grunnleggende utviklingen skjer i barnehagealderen. Vi bruker bl.a. «Snakkepakken» med tanke på språkstimulering. Dette er et verktøy som inneholder spill, eventyr og figurer som blir brukt i språkgrupper og samlingsstund. «Snakkepakken» er en del av språkskapet. Ved å bruke «Snakkepakken» jevnlig blir vi også mer bevisst det språklige samspeillet som foregår i løpet av dagen.

Vi bruker også «Språksprell». «Språksprell» er metodiske språkleker for barn fra 4-6 år. Her fokuseres det på fire områder: oppmerksomhet for lyd, rim & regler, staveltsdeling og forlydanalyse. Målet her er å stimulere barnas språklige og spesielt den fonologiske bevisstheten. Å leke med språket er nyttig og viktig for alle barn.

«Tegn til tale» blir brukt både med enkelt barn som har behov for støtte i språkutviklingen og med hele barnegruppen blant annet med sanger og tegn for ulike følelser og de primære behov. Dette støtter opp om talespråket, er en ressurs i språkutviklingen, og også positivt for de flerspråklige barna.

For å fokusere ytterligere på språk og språkstimulering har vi innført «Bokløp». Bøker er en viktig del av barns språkstimulering. Det trigger barnets fantasi, det er sosialt og det er spennende og kunne gå inn i en ny

fremmed verden. Det er også en fin måte å få barn, foreldre og ansatte mer interessert i barnebøker. Dette foregår i en viss periode gjennom barnehageåret, og har sitt eget opplegg!

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi legger til rette for at bøker er synlig og tilgjengelig på avdelingene
- Vi jobber mye med konkrete i hverdagen for å forsterke språket
- Vi har fokus på å formidle eventyr til barna med ulike metoder (dramatiseringer, bordteater, bokformidling med bilder, flanellograf)
- Vi jobber mye i små grupper for å møte barnet i sin utvikling
- Vi bruker biblioteket jevnlig

Her er et eksempel på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med kommunikasjon og språk: Ole på 2,6 år sitter ved bordet og leker med bondegårdsdynene. Han har stilt opp alle sauene, kuene og grisene etter størrelse. Voksen Anita kommer bort til han og spør «hva er det du leker med Ole?». «Nå kommer jeg og tar deg», sier Ole mens han gjør seg skummel mot Anita. «Hjelp», sier Anita. «Er du trollet som skal ta meg?». «Ja, og nå er det den lille sin tur», sier Ole. Ole glemmer så Anita og fortsetter å dramatisere fra «Bukkene Bruse» mens han leker med gårdsdynene.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi leser bøker.
- Formidler eventyr- vi bruker da ulike formidlingsmetoder (bordteater, lydbøker, dramatisering, bokformidling, prosjektor, eventyrapp og filmvisning)
- Tegn til tale.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet, der mangfold sees på som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt. Rammeplanen om [mangfold og gjensidig respekt](#) og om [likestilling og likeverd](#).

Skjebstad barnehage er en barnehage som har rom for alle kulturer og religioner. Vi er åpne og lyttende til foreldre og barn som har ulike religioner, livssyn og levested. Vi i Skjebstad er opptatt av at alle barn skal behandles likt, og at barna behandler hverandre med likeverd og gjensidig respekt. Dette gjør vi ved å være til stede sammen med barna og veilede dem der vi ser det trengs.

Vi har ulike religioner blant barn og personalet i Skjebstad. Vi ønsker derfor å markere høytidene til de ulike religionene. Det er viktig med å kjenne livssyn som er representerte i barnegruppen. Vi vil markere den kristne kulturarvens høytider. Vi vil også markere andre religiøse, livssynsmestring og kulturelle tradisjoner som er til stede blant barn og personalet i barnehagen.

Vi vil at alle barn skal føle seg trygge og ivaretatt i Skjebstad barnehage. Personalet er sammen med barna på gulvet og i grupper. Dette gjør at hvert barn blir sett og fulgt opp. Hvert barn skal i løpet av barnehagedagen bli møtt med omsorg og respekt. Det er som styrer Nina sier: «Blir vi ikke glad i barna, så gjør vi ikke jobben vår»

Her er et par eksempler på hvordan mangfold, likestilling og gjensidig respekt kan komme til uttrykk i barnehagens praksis:

Eksempel 1:

I oktober har alle avdelingene FN dagen som prosjekt. Dette er en periode hvor barna får fortalt, vist og sett de ulike kulturene vi har i barnehagen. Foreldrene er med for å belyse dette via flagg, rekvisitter og matlaging. Vi har opplevd at mange foreldre og barn blir ekstra stolte og glade når vi spør etter mat fra deres land eller om de kan komme og fortelle litt om landet de ble født i. Det er for oss en måte å bli kjent med foreldrene på og for barna å føle en tilhørighet til barnehagen. Deres flagg henger like høyt som det norske flagget.

Eksempel 2:

Det var full lek inne på avdelingen. I dukkekroken er det fire barn som skal leke familie. To av jentene begynner å krangle. Begge vil være mamma. Det å være mamma er ofte det som er mest stas. Den voksne på avdelingen kommer bort og foreslår at begge kan være mamma. Det skjønner ikke jentene. Det ender med at den voksne henter en bok som heter «Wilma har to mammaer».

I Skjebstad barnehage vil vi at alle barn skal få utforske og være den de selv vil være. Om barnet vil gå i kjole, leke med dukker eller være «Kaptein Sabeltann» skiller vi ikke på kjønn. Alle kan være den de selv ønsker å være, både i rollelek og i hverdagen.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Vi vil markere høytidene til de religionene som er representert på avdelingen.
- Øve sammen med barna på å lytte til hverandre. Barna må lære å «gi og ta».
- Kommunikasjon rundt et måltid.
- Følelser og meg selv.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. Rammeplanen om [bærekraftig utvikling](#).

I Skjebstad barnehage er vi opptatt av å arbeide bærekraftig. Vi lærer om den verdenen vi lever i, og hvordan vi kan bidra til å ta vare på den. Vi ønsker at barna skal ta med seg dette som en grunnverdi i sitt liv. For å oppnå dette, jobber vi blant annet med «hvem er jeg?», barns medvirkning, undring og de gode samtalene.

Temaer vi jobber med gjennom året, som forsterker dette arbeidet er blant annet: markering av FN-dagen og samefolkets dag, vi dyrker og høster i grønnsakshagen vår, vi reparerer og tar vare på det vi har, kildesortering, vi har stort fokus på vennskap, hjelpe hverandre, vi bruker naturen og hver avdeling har en fast turdag i uka. Vi gjør oss godt kjent med nærmiljøet, her vil barna få eierskap og erfaring med å ta vare på naturen rundt oss.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Ruskenuka. Vi plukker søppel sammen med barna i nærområdet.
- Vi planter tomater og paprika
- Barna sår fra frø, planter ut og følger utviklingen til høstingen på høsten.
- Søppelsortering.
- Vi bruker gjenbruksgjenstander i formingsaktiviteter.
- Vi bruker ikke engangsservise ved arrangementer

Eksempel: Vi går på tur til Buråsskogen. På vei til turplassen ser vi søppel som ligger langs veien. Vi ser, benevner og plukker med oss søpla slik at den ikke kan skade natur eller dyr. Når vi kommer frem til selve turplassen, kjenner vi på gleden med å utfolde oss i skogen. Kanskje fant vi noe spiselig på veien? Blåbær, surblad eller noen flotte kongler vi kan bruke til å lage noe gøy med. Når vi skal gå hjem sørger vi for at vi forlater plassen naturlig og ryddig.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser, med rom for utforskning og sunne helsevaner.

Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barna skal møtes med en holdning der de voksne søker å forstå hva som ligger bak barns atferd. Barna skal støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og støtte til god følelsesregulering. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Rammeplanen om [livsmestring og helse](#).

«I hverandre møter vi oss selv. Opplevelsen av hvem vi er, skapes i relasjoner.» (Melvold)

I Skjebstad barnehage er vi svært opptatt av å gi barna en god hverdag og et godt grunnlag for sitt videre liv. Vi er opptatt av voksenrollen og hvilken betydning den har for å gi barna gode opplevelser. Vi jobber jevnt med voksenrollen gjennom Samspillmetoden Dialog, COS, Våg å se, våg å handle og Være sammen.

Med barna jobber vi blant annet med fokus på relasjoner, vennskap, mestringer ved f. eks:

Følelse/ hygiene /eksperiment- samlinger og grupper, Sove – hvile-lese – den gode samtalen, matglede og smaksverksted, dele, turtaking, vennskap, jobbe med flerkulturelle samarbeid og felles opplevelser

Her er et eksempel på hvordan verdiene i rammeplanen kan komme til syne i arbeid med livsmestring og helse:

En liten gruppe på 4-5 barn og 1 voksen pluss 2 gulrøtter har smaksverksted.

Smaksverkstedet er delt inn i to deler. Barna er med å forberede smaksverkstedet. Vi har på forhånd avtalt at vi skal lære noe om gulrøtter. Barna liker å undersøke og forske på ting. Hva skal vi gjøre med gulroten? Vi deler gulroten i flere like store deler. En del kutter vi i skiver og koker. Den andre annen del river vi opp på rivjern. Den tredje koker vi og moser. Den fjerde kutter vi i små staver og de skal være rå. Den sjette steker vi i panna. Smaksverkstedet kan også foregå på den måten at den voksne forbereder alt på forhånd. Så kommer smaksdelen. Vi sitter helt for oss selv i et rom, den voksne på den ene siden og barna sitter på den andre siden av bordet.

Den voksne har med seg den ene gulroten som vi ikke har gjort noe med. Vi skreller den for å se hva som er under. Spenningen stiger og vi kjenner plutselig at det lukter gulrotsaft. Lukter det andre vi har laget noe tro? Jo det lukter stekt og kokt. Hva smaker det da? Den voksne har med seg noen små skjeer som hun legger en bitteliten bit av en av gulrotrettene på. Hvert barn får hver sin skje. Vi begynner med å se, så lukte, ta på med en finger. Alt dette gjør vi for å fremme nysgjerrigheten på det som skal skje nå. Vi stikker tunga så vidt bort i det som er på skjeen. Hva smaker det? Er det mykt eller hardt. Hvis vi har krydder på snakker vi om hva de forskjellige smakene heter. Nå snakker vi om konsistens. Det er helt valgfritt om de vil svelge det ned. Det er tross alt tunga vi smaker med ikke magen. Vi tar smak for smak og jobber oss gjennom alt det vi har laget. Det er viktig at vi ikke er flere barn av gangen. Det er fordi vi undres sammen og alle må få smake, lukte og føle i sitt tempo. Det er uendelig mange måter å ha et smaksverksted på, vi syntes måten er både nysgjerrighetsskapende og lærerik måte for at vi skal kunne undre oss sammen med barna.

Med utgangspunkt i barnehagens prioriteringer, har vi valgt følgende punkter for egenvurdering av praksis:

- Matglede
- Turer i skog og nærområdet fjern og nær.
- Hinderløyper
- Vanntilvenning for førskolebarna.
- Dansing og bevegelsesglede.

Psykososialt barnehagemiljø

Fra Barnehageloven kap. 8

«Alle som arbeider i barnehage, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Alle som arbeider i barnehage, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.»

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om at et barn ikke har det trygt og godt skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal det settes inn egnede tiltak. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering. Barnehagen skal lage en skriftlig plan, og i planen skal det stå:

- a) hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres

Inkluderende barnehagemiljø

Fra Rammep planen kap. 1

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at alle barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.»

«Plan for trygt og godt barnehagemiljø i barnehagene i Mandal»

Denne handlingsplanen er ment som et arbeidsverktøy for alle barnehagene i Mandal, til hjelp i arbeidet med å sikre alle barna et trygt og godt barnehagemiljø. Det er et mål at alle barn skal oppleve å ha en god barndom, - og som voksen kunne tenke tilbake på barndommen sin med glede. Det betyr at alle skal ha minner om vennskap, morsom lek, fine opplevelser, erfaringer og lærdom og også huske trygge, gode voksne som fulgte dem, støttet dem, viste dem, lærte dem, likte dem, hadde omsorg for dem – og satte grenser for dem.

Vi er stolt og glad over at vi, sammen med andre pilotbarnehager i Agder, har utarbeidet et antimobbeprogram. I 2010 ble "Være Sammen" etablert. Etter den tid har vi brukt materialet for at de ansatte skal gi barna et trygt og godt barnehagemiljø. Dette ved at de ansatte gir barna godt grunnlag for å være inkluderende og gode med hverandre. Barna lærer å reflektere over egne handlinger og sin væremåte i møte med andre. Sammen med barna har vi jobbet med musikk, litteratur, samtaler og ulike formingsaktiviteter

rundt teamet, og parallelt har ansatte blitt kontinuerlig kurset for å øke bevisstheten på voksenrollen og lekemiljøet i barnehagen. De ansatte skal også bli kjent med «Jeg trives - plan for trygt og godt barnehagemiljø». Til "Være sammen" programmet har vi to materiellkasser, regnbuekister, til bruk sammen med barna. En av kistene er tilpasset de yngste barna og en er til de eldste barna. I disse kisten finner vi blant annet Regnbueløven som er sentral i arbeidet med barna. Etter å ha jobbet en del med materialet, ser vi at kisten kan hjelpe oss å synliggjøre ulike situasjoner for barna, og den er en støtte til ulike møter og utfordringer i hverdagen. Tanken i "Være Sammen" derimot er egentlig ALT vi gjør i løpet av dagen; Hvordan vi leker sammen, hvordan vi hjelper hverandre, hvordan vi snakker sammen, hvordan vi takler konflikter og utfordringer. Vi voksne har altså en veldig sentral rolle i å være tilstede, og veilede barna der det trengs. Det er lov å være ulik, men det er likevel viktig å godta hverandre for den man er.

Vi har også en «Være sammen»-foreldrepakke i barnehagen, som dere kan låne av oss hvis dere ønsker, og den blir også med Regnbueløven hjem på overnatting hos alle barna. Den anbefales! Ta kontakt med avdelingspersonalet hvis dere vil låne den utenom dette.

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig med vurdering, der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna.

Når barnehagen gjennom året jobber med egenvurdering, tas det utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn, i alle aldersgrupper, får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.

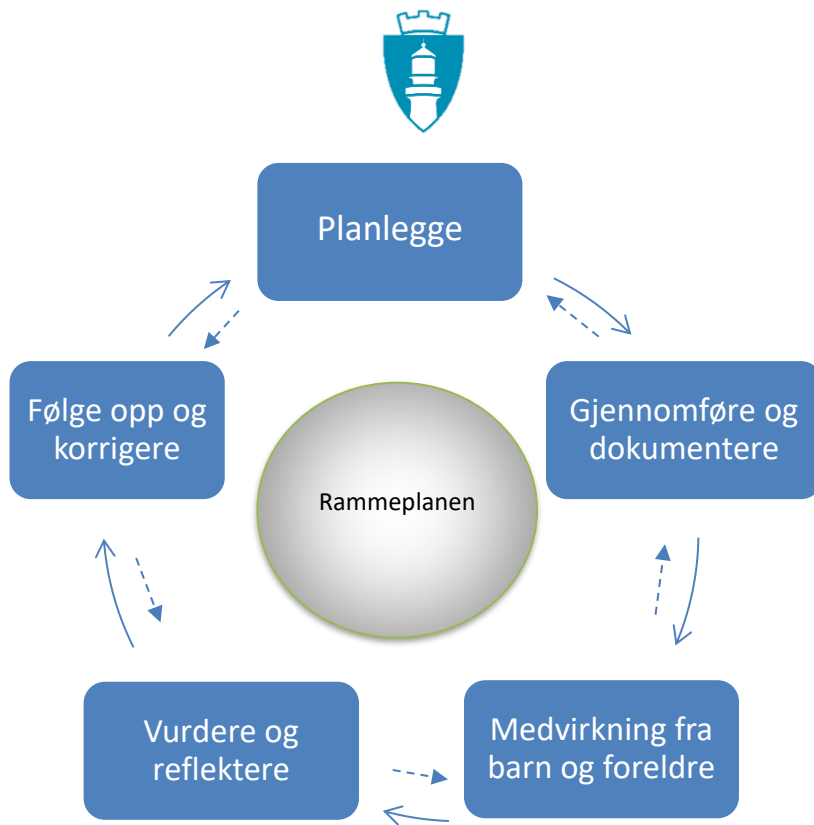
I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? Rammeplanen om [progresjon](#).

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon er det den pedagogiske dokumentasjonen som vektlegges, da den rommer mulighet for endring og utvikling av praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi gitt noen punkter for egenvurdering innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon i vår barnehage:

Under hvert fagområde har vi satt opp aktiviteter/tema med progresjon for hver aldersgruppe (se vedlegg s.17-20). Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Utfordringene skal være tilpasset det enkelte barn slik at det blir spennende, men ikke for vanskelig.

Observasjonsskjemaet Alle Med er et redskap vi bruker på alle barna, og det hjelper oss til å følge med på om barna utvikler seg som forventet. Slik kan vi fange opp barn som ikke har forventet utvikling, og iverksette tiltak for å stimulere dette. Vurderinger om det enkelte barns utvikling, og om hvordan barnegruppen fungerer gjør vi kontinuerlig. Vi bruker avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager i dette arbeidet.

For å kunne vurdere arbeidet vårt, trenger vi tilbakemeldinger og informasjon fra foreldre og foresatte om hva som fungerer bra og hva som fungerer mindre bra. Gjennom Brukerundersøkelsen får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. De svarene vi får her, bruker vi både for å forbedre oss og for å beholde det som er bra, i tillegg til videre planlegging i barnehagen.

Eksempler på hvordan progresjon kommer til uttrykk i vår barnehage:

Leker og utstyr i barnehagen blir fordelt ved å ta utgangspunkt i aldersinndelingen vi har. Hver avdeling har et godt utvalg av leker og utstyr som passer til sin aldersgruppe. I samlinger og andre opplegg på avdelingen blir barnegruppene delt etter alder og modning, og vi legger vekt på at barna skal bli introdusert for bøker, spill og aktiviteter ut fra eget ståsted.

Vi observerer barnas lek her-og-nå, og tilfører leker og utstyr etter hva barna viser interesse for. Det kan være dyr, biler eller kopper og kar. Vi legger også til rette for og inspirerer leken ved å tilføre nytt utstyr/materiale, når vi ser at det er nødvendig.

	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
Kropp, bevegelse, mat og helse	Håndvask Bevegelse i ulendt terreng Sang og bevegelse Maling Hinderløype Gymrom Kroppskontakt Naturlig berøring	Dotrening Perling Maling Trehjulsykkkel Kroppen min Hinderløype Sang og bevegelse Kroppskontakt Naturlig berøring	Hygiene Finmotorikk Organiserte grovmotoriske aktiviteter Matlaging Klippe	Kroppen min/hvordan barn blir til Dans Føleboks Lydlotto Våren: Toppturer Minirøris 3+4	Hygiene Svømming Toppturer Alene i ballbingen Personlige grenser Førstehjelp
Kommunikasjon, språk og tekst	Rim og regler Sanger Pekebøker Turtaking Kroppsspråk	Rim og regler Sanger Lese bøker Eventyr Snakkepakken Turtaking Samtaler Kroppsspråk	Rim og regler Sanger Lese bøker Snakkepakken Gode samtalesit. («Fortell») Tegn som støtte Smågrupper	Bøker og eventyr Snakkepakken/ språksprell Ulike språk Dagen i dag Ulike media Kamera /nettbrett	Lekeskriving Data/media Spill Snakkesamlinger Lese bøker Førskolegrupper Engelsk
Kunst, kultur og kreativitet	Brukskunst Sang, rytmer og dans Modelkitt Ulike typer maling og teknikker Jobbe med/i sand og snø	Brukskunst Sang, rytme og dans/drama Modellkitt Ulike typer maling/teknikker Bli kjent med ulike materialer Jobbe med/i sand og snø	Bli kjent med ulike materialer Sang, dans og rytme Meg selv Drama Jobbe med naturmateriell	Bli kjent med ulike materialer (kull, leire, maling, tusj) Foto Trykk Drama	Drama med utkledding
Natur, miljø og teknologi	Eksperimentere med vann Studere småkryp Turer Se på ulike dyr	Ute i all slags vær Småkryp Turer Se på dyr <u>Eksperimentere:</u> Fryse vann i ballong Såpebobler Sugerør i vann (blåse med og uten såpe) Sugerør og fjær (blåse) Årstidene	Respekt for levende dyr Eksperimentere med vann Besøke strendene (mating av svaner, fiske krabber) Årstidene kildesortere	Kildesortere Spikke	Snekre Spikke Finn meg Respekt for naturen

Etikk, religion og filosofi	Markere ulike høytider Vise nestekjærighet Være sammen	Respekt for hverandres ulikheter Markere ulike høytider Hjelp barn i konfliktsituasjoner Besøke kirka Undre seg sammen Nestekjærighet Være sammen	Være sammen Markere ulike høytider Hjelp barn i konfliktsituasjoner Vise nestekjærighet	Respekt for levende liv Høytider Nestekjærighet Være sammen	Nestekjærighet Hvordan være en god venn Besøke kapellet Høytider Være sammen
	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
Nærmiljø og samfunn	Markere FN dagen i barnehagen Bruke nærmiljøet Samisk kultur	Livsglede for eldre Markere FN dagen Bruke nærmiljøet Tannlegebesøk for 3 åringene Samisk kultur	Livsglede for eldre Markere FN dagen Bruke nærmiljøet Besøke arbeidsplasser	Hvor bor jeg? Kart Livsglede for eldre	Besøke skoler og sfo Gå til butikken Buen Overnatte i nærmiljøet
Antall, rom og form	Telle fingre og tær Sortere Smelte snø Fryse vann	Smelte snø Fryse vann Ulike volum Telle Telleregler/sanger Sortere Størrelser Bruke matematiske begrep (sirkel, firkant, trekant) Fotografere	Telle Telleregler/sanger Sortere Størrelse Matematiske begrep Memory Rimlotto	Dekke bordet Kalender Tall Sortere Ordensbarn	Spill Matematiske begrep Former Ordensbarn

Årshjul – oversikt over temaarbeid, aktiviteter og fester

Måned	Dato	Tema/aktivitet/fest
August	Dato kommer senere	Foreldremøte
September	Torsdag 28.	Fotografering. OBS! Kun gruppebilder tas i barnehagen. For portrettbilder anbefaler vi lokale fotografer.
Oktober	Tirsdag 24.	FN-dagen.
November	Fredag 17.	Trollfest/bokfest
Desember	Dato kommer senere Onsdag 13. Mandag 18.	Kirkevandring Lucia Nissefest
Januar	Første passende snødag	Idrettsdag/skidag
Februar	Tirsdag 6. Fredag 9.	Samefolkets dag Karneval
Mars	Uke 12	Ruge egg – kyllinger, påskeaktiviteter
April		
Mai	Mandag 6. – fredag 10. Torsdag 16. Fredag 17. Onsdag 29.	Ruskenuke Øve på 17-mai tog Foreldrekontakter arrangerer 17.mai tog kl.9 Sommerfest kl.15.30-16.30
Juni	Dato kommer senere	Idrettsdag i Idrettsparken for Maurtua og i barnehagen for Marihøna og Edderkoppen

Planleggingsdager for barnehageåret 2023 - 2024

Planleggingsdagene er satt til:

14 August

15 August

20 Oktober

2 April

10 Mai

På planleggingsdagene er barnehagen stengt. Da jobber personalet med å planlegge og evaluere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, øke sin kompetanse eller gjøre praktiske arbeid i barnehagen som er nødvendig for å kunne gi et godt pedagogisk tilbud til barna.

Tips til ressurser og verktøy for personalet

Kvalitet i barnehagen: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/>

Barnehagemiljø : <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

Digital praksis: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/digital-praksis-i-barnehagen/>

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO): <https://nafo.oslomet.no/barnehage/>